

FAQ - Versterking IKB Ei

Antwoorden op de meest gestelde vragen

Versie 2 - februari 2019

Voedsel en voedselveiligheid staat volop in de belangstelling. Mensen zijn steeds kritischer op hun voedsel en consumenten bewuster. Producenten - van toeleverancier tot pluimveehouder en van handel tot verwerking - mogen hun ogen hier niet voor sluiten. Want als we het vertrouwen beschamen, zetten we afzetmarkten op het spel en beschadigen we het imago van de Nederlandse pluimveesector.

Ooit is IKB in het leven geroepen met het oog op verbetering van bedrijfshygiëne en salmonellabestrijding. Echter, IKB streeft naar een hoger kwaliteitsniveau, om zo het kwaliteitssysteem toekomstbestendig, meer markt- en pluimveehoudergericht te maken en om het risico op crises in de toekomst te verkleinen, zoals de fipronil crisis in de eiersector (2017). Om dit te bereiken worden IKB Ei (legsector), IKB Kip (pluimveevleessector) en IKB PSB (pluimveeservicebedrijven) versterkt. Zodat we blijven werken aan het vertrouwen in de Nederlandse pluimveeproducten, met daarbij een goed imago van kip en ei.

Om dat te kunnen waarmaken zijn extra activiteiten en extra (financiële) middelen nodig. Er wordt daarom ook meer van IKB-deelnemers gevraagd en de deelnemersbijdrage voor 2019 is aanzienlijk verhoogd. Hieronder vindt u de meest gestelde vragen over IKB Ei en de daarbij behorende antwoorden.

Vragen over versterking IKB Ei

Wat is de aanleiding voor versterking IKB Ei?	3
Wat was IKB tot nu toe?	3
Wat houdt dat in, een versterking van IKB?	3
Inkomende stromen worden extra geborgd. Wat houdt dit in?	4
Wat zijn inkomende stromen?	4
Er wordt extra gemonitord op kritische stoffen. Wat houdt dit in?	4
Waarom een MKS-programma uitvoeren, terwijl de NVWA zelf in haar NPR (nationaal plan residuen) programma al eieren onderzoekt?	4
Er wordt onder andere geïnvesteerd in ondersteuning van de pluimveehouder. Wat houdt dat in?	5
Er is een meldpunt IKB ingesteld. Wat houdt dit in?	5
Hoe worden crisissen als fipronil in de toekomst sneller en beter aangepakt?	5
Hoe gaat IKB Ei kwetsbaarheden onderzoeken in IKB?	5
Hoe worden de gemaakte afspraken binnen IKB Ei geborgd?	6
Wat heeft een IKB Ei-deelnemer aan het versterken van IKB?	6
Waarom zou ik nog deelnemen aan IKB Ei, met de toenemende eisen? Er zijn collega's die helemaal niet aan IKB Ei deelnemen.	6
Hoe gaat IKB Ei om met niet-deelnemende bedrijven?	7
Hoe is de structuur van IKB Ei versterkt?	7
Wat houdt de acceptatie bij ketenborging.nl in?	7
Verandert er voor deelnemers ook iets op het eigen bedrijf?	8
Hoe gaan de versterkte IKBs, een herhaling van de Fipronil-affaire voorkomen?	8
Worden de veranderingen en strengere eisen ook naar de burger en consument gecommuniceerd?	8
Hoe worden de kosten bepaald?	9
Waarom stijgen de tarieven?	9
Is de verhoging voor iedereen (IKB Kip, IKB Ei en IKB PSB) gelijk?	9
Wat zijn de kosten voor IKB?	9
Hoe is de verdeling over de verschillende schakels in de keten tot stand gekomen?	10
Wat krijgen deelnemers er voor terug?	10
Waarom betalen IKB-deelnemers mee aan het professionaliseren van de organisatie?	11
Wat is de Nederlandse pluimveesector zonder de IKB's?	11

Wat is de aanleiding voor versterking IKB Ei?

De fipronilcrisis heeft sinds 2017 de eiersector flink opgeschrikt. Versterking van IKB Ei moet het risico op dergelijke crises in de toekomst verkleinen. De versterking van IKB sluit aan op de aanbevelingen die de Werkgroep Versterking Zelfregulering Eierketen (WVZE) deed in het rapport '[In actie voor de toekomst van het Nederlandse ei](#)' en op de aanbevelingen die de Commissie Sorgdrager deed in het rapport '[Onderzoek fipronil in eieren](#)'.

Wat was IKB tot nu toe?

Voorheen was IKB vooral gericht op verbetering van bedrijfshygiëne (salmonellabestrijding), diergezondheid, tracing, informatievoorziening en een deel dierenwelzijn. Daar is de organisatie beperkt op ingericht. Echter, er wordt meer van IKB verwacht. De borging van voedselveiligheid moet meer prioriteit krijgen en breder worden opgepakt.

Wat houdt dat in, een versterking van IKB?

IKB wordt versterkt op de volgende zes thema's. Het tempo waarop thema's worden versterkt kan per IKB verschillen. IKB Ei, IKB Kip en IKB PSB brengen elk hun eigen nuances aan.

1. Voedselveiligheid van eieren en kippenvlees - door borging van gebruikte producten en middelen (inkomende stromen) en het opstellen van het Programma Monitoring Kritische Stoffen;
2. Ondersteuning van pluimveehouders - door bereikbaarheid via het Serviceloket (Frontoffice IKB), nieuwsbrieven en informatie op de websites;
3. Signalering en afhandeling van incidenten - bij het meldpunt IKB kan iedereen, ook anoniem, terecht voor het melden van vreemde situaties of mogelijke misstanden. Door tijdig signalen op te vangen hoopt IKB incidenten te voorkomen. U kunt het meldpunt bereiken via het mailadres meldpuntikb@avined.nl of via telefoonnummer 088-9884390. Daarnaast wordt er een crisisdraaiboek opgesteld en wordt deze ook met alle betrokken partijen geoefend.
4. Kwetsbaarheden en fraudebestendigheid - door het uitvoeren van een kwetsbaarheidsanalyse en het borgen van gemaakte afspraken;
5. Versterking regulering niet-IKB deelnemers IKB Ei en IKB Kip - door het onderzoeken van mogelijkheden van de verbreding van de aanpak naar niet-IKB deelnemers. Zodat de extra borging op het gebied van voedselveiligheid ook geldt voor niet-IKB deelnemers.
6. Versterking van de structuur van IKB Ei en acceptatie ketenborging.nl - door het versterken van de structuur en door aanmelding en acceptatie bij ketenborging.nl. Op deze wijze borgen we bijvoorbeeld dat de controle en beoordeling bij alle bedrijven gelijkwaardig is en dat we onafhankelijk werken.

1. Voedselveiligheid van eieren en kippenvlees

Inkomende stromen worden extra geborgd. Wat houdt dit in?

Om de borging van inkomende stromen binnen IKB te verbeteren wordt een analyse gemaakt van de diverse stromen, de risico's en de mogelijke borging. Op die manier wordt nog duidelijker welke middelen een pluimveehouder veilig kan gebruiken. Het streven is dat IKB Ei, met het aanpassen van voorschriften, 90% van de inkomende stromen dichtgelegd kunnen worden in het eerste kwartaal van 2019. Na borging van de 90% van de inkomende stromen, zal er met deskundigen gekeken worden hoe om te gaan met de laatste 10%.

Wat zijn inkomende stromen?

Denk bij inkomende stromen aan onder andere diervoeders, reinigingsmiddelen, ontsmettingsmiddelen, diergeneesmiddelen, bestrijdingsmiddelen voor plaagdieren en toevoegingen door het drinkwater.

Er wordt extra gemonitord op kritische stoffen. Wat houdt dit in?

Kritische stoffen zijn verboden stoffen en stoffen met een MRL (Maximum Residue Level). Voor IKB Ei wordt op dit moment een programma Monitoring Kritische Stoffen (MKS) opgezet. Het doel van het programma is dat door risicogebaseerde steekproeven gekeken wordt of residuen van kritische stoffen aanwezig zijn in bijvoorbeeld eieren en pluimvee. Via dit programma monitort de sector zelf op de aanwezigheid van kritische stoffen. Hierdoor krijgt de sector tijdig incidenten in beeld en kunnen gerichte maatregelen genomen worden om een crisis te voorkomen. Ook wordt hiermee een extra garantie afgegeven richting de afnemers en de consument.

Waarom een MKS-programma uitvoeren, terwijl de NVWA zelf in haar NPR (nationaal plan residuen) programma al eieren onderzoekt?

Via het MKS-programma monitort de sector zelf op de aanwezigheid van kritische stoffen. IKB stelt met behulp van sectordeskundigen zelf een risico-analyse op aan de hand van bijvoorbeeld binnengekomen signalen. Hierdoor krijgt de sector tijdig incidenten in beeld en kunnen gerichte maatregelen genomen worden om een crisis te voorkomen. Ook wordt hiermee een extra garantie afgegeven richting de afnemers en de consument. Het NPR-programma deelt vooralsnog alleen resultaten van monsters waarin residuen van kritische stoffen boven MRL of verboden stoffen zijn aangetroffen. Zo kan niet ingrepen worden bij stoffen die naar een overschrijding van de MRL toe dreigen te gaan. Door samen te werken

met private partijen en het NPR-programma kan het MKS-programma zo kostenefficiënt mogelijk worden opgezet.

2. Ondersteuning van pluimveehouders

Er wordt onder andere geïnvesteerd in ondersteuning van de pluimveehouder. Wat houdt dat in?

Er is een serviceloket opgericht waar pluimveehouders en andere ondernemers in de pluimveeketen terecht kunnen met vragen over de kwaliteitsregelingen en wet- en regelgeving, maar ook over het gebruik van producten en middelen. Het serviceloket is te bereiken via het telefoonnummer 088 – 998 4340. Daarnaast is IKB Ei ook per e-mail bereikbaar via info@ovoned.nl.

3. Signalering en afhandeling van incidenten

Er is een meldpunt IKB ingesteld. Wat houdt dit in?

Bij het meldpunt IKB kan iedereen via het mailadres meldpuntikb@avined.nl of eventueel anoniem via het telefoonnummer 088 - 998 4390, terecht voor het melden van vreemde situaties of mogelijke misstanden. Het meldpunt IKB heeft in 2018 meerdere meldingen ontvangen, waarna er acties zijn uitgezet door de betreffende IKB's. Zo nodig worden daarvoor externe experts ingeschakeld. Hoe eerder zaken in beeld zijn en kunnen worden onderzocht, des te minder kans er is op een crisis die zich als een olievlek uitbreidt.

Hoe worden crisissen als fipronil in de toekomst sneller en beter aangepakt?

Er bestond voor de eiersector geen draaiboek voor crisissen, zoals de fipronilcrisis. De eiersector is bezig met het opstellen van een crisisdraaiboek rondom voedselveiligheid. Dit draaiboek zal in 2019 geoefend worden met de betrokken partijen, inclusief de overheid.

4. Kwetsbaarheden en fraudebestendigheid

Hoe gaat IKB Ei kwetsbaarheden onderzoeken in IKB?

Een extern deskundige voert momenteel een ketenanalyse uit op kwetsbaarheden en fraudebestendigheid. Er wordt onder andere gekeken waar de zwakke punten zitten in de

pluimveevlees- en eierketen. Ook wordt gekeken naar hoe een kwetsbaarheidsanalyse ingebouwd kan worden in IKB Ei, zodat iedere deelnemer hier gebruik van kan maken. Denk hierbij aan een simpele checklist.

Hoe worden de gemaakte afspraken binnen IKB Ei geborgd?

Het toezicht op de Certificerende Instanties van IKB wordt verstevigd. Zo stelt IKB Ei een integriteitsprogramma op om naleving van de gemaakte afspraken nog beter te borgen. Net als voorheen, vinden naast de reguliere controles, onaangekondigde controles plaats op basis van signalen die binnenkomen bij de schemabeheerder. Deze controles worden op dit moment structureel en deels risicogebaseerd ingeregeld binnen IKB.

5. Versterking regulering niet-IKB deelnemers IKB Ei en IKB Kip

Wat heeft een IKB Ei-deelnemer aan het versterken van IKB?

Het versterken van IKB levert een belangrijke bijdrage aan het behouden van het consumentenvertrouwen, maar ook aan de kwaliteit van Nederlandse eieren. Daarmee verhoogt en behoudt de deelnemer zijn licence to produce.

Waarom zou ik nog deelnemen aan IKB Ei, met de toenemende eisen? Er zijn collega's die helemaal niet aan IKB Ei deelnemen.

Het versterken van IKB Ei levert een belangrijke bijdrage aan het behouden van het consumentenvertrouwen, maar ook aan de kwaliteit van Nederlandse eieren. Daarmee verhoogt en behoudt de deelnemer zijn licence to produce. Bovendien kunt u zonder IKB-certificaat aan aanzienlijk minder partijen uw producten kwijt.

IKB Ei werkt samen met een Centraal College van Deskundigen waarin de diverse stakeholders zijn vertegenwoordigd. IKB Ei wordt gevormd door vertegenwoordigers van de diverse deelnemers. De sector geeft dus zelf sturing aan de eisen en zijn deelnemers minder overgeleverd aan acties vanuit de wetgever of aan beheerders van buitenlandse kwaliteitsschema's.

Hoe gaat IKB Ei om met niet-deelnemende bedrijven?

De pluimveesector wil dat ook niet IKB-deelnemers een zo laag mogelijk risico vormen bijvoorbeeld op het gebied van voedselveiligheid. Immers, negatieve berichtgeving raakt altijd de hele sector. IKB Kip en IKB Ei onderzoeken daarom samen met de overheid de mogelijkheden naar de verbreding van aanpak naar niet-IKB deelnemers. Daarnaast is IKB Ei in gesprek met het Duitse kwaliteitssysteem KAT. Doel hiervan is om te kijken op welke punten IKB Ei en KAT elkaar kunnen versterken.

6. Structuur IKB en acceptatie ketenborging.nl

Hoe is de structuur van IKB Ei versterkt?

IKB heeft in 2018 gewerkt aan een meer onafhankelijke besluitvorming. Het Centraal College van Deskundigen (CCvD), waarin alle betrokkenen zijn vertegenwoordigd, geeft adviezen en doet voorstellen over wijzigingen binnen IKB. De heer Adam Sneep is benoemd tot nieuwe onafhankelijke voorzitter van het CCvD IKB Ei. Het CCvD IKB Ei is uitgebreid met vertegenwoordiging vanuit de levensmiddelenindustrie. Naast CBL, zit nu ook de Federatie Nederlandse Levensmiddelen Industrie (FNLI) in het CCvD IKB Ei namens de afnemende partijen.

De Raad van Beheer (RvB) van IKB Ei is samengesteld. De heren Jan van Beurden, Charles den Hoed en Jan Wolleswinkel zijn voor een termijn van drie jaar benoemd tot leden van deze raad. Met de benoeming bestaat de RvB uit drie leden zonder directe binding met de pluimveesector. Zij beschikken over juridische expertise, kennis van de sector en deskundigheid op het gebied van certificering en kwaliteitsbeheer.

Waar voorheen het bestuur de adviezen vast stelde, is dit nu aan de RvB, die de adviezen en voorstellen van CCvD vaststelt. Dit doet zij na een toetsing op kwaliteit, juridische houdbaarheid en uitvoerbaarheid van het advies. Ook toetst de RvB of de voorstellen passen binnen de doelstellingen van IKB. Tenslotte houdt de RvB toezicht op de werkzaamheden van IKB. Dit betreft onder andere het toetsen of de doelstellingen van IKB worden behaald.

Wat houdt de acceptatie bij ketenborging.nl in?

IKB Ei heeft zich in augustus 2018 aangemeld bij ketenborging.nl. Ketenborging.nl is een initiatief van de Taskforce Voedselvertrouwen. Deze Taskforce werd in maart 2013 opgericht door de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) en de staatssecretaris van Economische Zaken (EZ) naar aanleiding van het paardenvleeschandaal. De overheid en bedrijfsleven hebben criteria opgesteld, waar ieder kwaliteitssysteem aan zou moeten voldoen (de zogenaamde criteria Taskforce Voedselvertrouwen). Aan de hand van deze criteria heeft de NVWA gekeken op welke punten IKB aangepast moet worden om geaccepteerd te kunnen worden. Deze punten worden momenteel verder uitgewerkt. IKB Ei

streeft ernaar in 2019 geaccepteerd te zijn bij ketenborging.nl. Dit geeft zowel de deelnemers als de afnemers extra garanties over de kwaliteit van het systeem.

Algemeen

Verandert er voor deelnemers ook iets op het eigen bedrijf?

Een groot deel van de versterking vindt 'achter de schermen' plaats. Zaken die veranderen voor de deelnemer op hun eigen bedrijf zijn onder meer:

- Onaangekondigde controles structureler uitvoeren
 - Controles gecombineerd met monsternames
 - Extra eisen van gebruik van gereguleerde / geborgde producten en middelen
 - Extra aandacht op het bedrijf op het gebied van voorkomen voedsel fraude
 - Meldplicht in het geval van voorkomende incidenten op het eigen bedrijf
-

Hoe gaan de versterkte IKBs, een herhaling van de Fipronil-affaire voorkomen?

Hoe graag we dat ook zouden willen, garanderen dat er geen nieuwe affaire komt, kunnen we niet. Uiteraard wordt wel alles op alles gezet om de kans op een fipronil-affaire (of welke affaire dan ook) in de toekomst te verkleinen. Versterking op de zes thema's draagt daar absoluut aan bij. De versterking is nog in volle gang, maar op dit moment spelen het MKS-programma en meldpunt IKB een belangrijke rol om tijdig incidenten te kunnen signaleren. Ook wordt er gewerkt aan een crisisdraaiboek voedselveiligheid - dat er tot voorheen nog niet was. Dit draaiboek zal in 2019 worden geoefend met de betrokken partijen, inclusief de overheid. Door tijdig signaleren van (mogelijke) problemen kan in ieder geval voorkomen wordt dat een probleem uitgroeit tot een crisis die zich, als een olievlek, steeds verder uitbreidt.

Worden de veranderingen en strengere eisen ook naar de burger en consument gecommuniceerd?

De communicatie is vooral gericht op deelnemers aan IKB en de afnemers van IKB producten. Burgers en consumenten zullen de veranderingen met name meekrijgen via (social) media die aandacht besteedt aan de onderwerpen gerelateerd aan de pluimveevlees en eierketen. Bijvoorbeeld door debatten die plaatsvinden in de Tweede Kamer. Door middel van het [actieplan voedselveiligheid](#) wordt de Tweede Kamer halfjaarlijks op de hoogte gehouden over de uitvoering van de aanbevelingen die de onderzoekscommissie Sorgdrager heeft gedaan richting de Ministeries, NVWA, NCAE en eiersector en pluimveeservicebedrijven.

Hoe worden de kosten bepaald?

Jaarlijks wordt door het CCvD / de Adviescommissie gekeken naar de acties voor komend jaar. Op basis van deze plannen worden de kosten en de deelnemersbijdrage bepaald. IKB Ei, IKB Kip en IKB PSB hebben geen winstoogmerk en via de betrokkenheid van de diverse sectororganisaties wordt ook steeds toezicht gehouden op een efficiënte uitvoering. Zowel op kosten- als op inhoudelijk gebied.

Waarom stijgen de tarieven?

Om het vertrouwen in onze producten zeker te stellen, nemen we maatregelen. Door IKB te versterken, zorgen we voor een bredere licence to produce, versterken we de concurrentiepositie en verkleinen we de kans op crises. Ook het toevoegen van extra garanties aan onze producten leveren hier een bijdrage aan. Om dit te bereiken is een flinke aanpassing van het kwaliteitssysteem nodig. Een hoger kwaliteitsniveau vraagt om extra menskracht, extra activiteiten en extra middelen. Dit leidt tot stijging van de tarieven.

Is de verhoging voor iedereen (IKB Kip, IKB Ei en IKB PSB) gelijk?

Nee, de verhoging verschilt per IKB en ook per schakel binnen de verschillende IKB's.

Wat zijn de kosten voor IKB?

IKB Ei

IKB Ei-deelnemers	Deelnemersbijdrage 2018	Deelnemersbijdrage 2019
Broederijen	€ 260,-	€2.600,-
Primaire bedrijven (incl. voorschakels)	€ 260,-	€570,-
Pakstations (klein)	€ 833,-	€1.500,-
Pakstations (midden)	€833,-	€3.500,-
Pakstations (groot)	€1.666,-	€7.200,-

IKB Kip

IKB Kip-deelnemers	Deelnemersbijdrage 2018	Deelnemersbijdrage 2019
Primaire bedrijven	€170,-	€350,-
Slachterijen/uitsnijderij	€170,-	€350,-
Broederijen	€170,-	€800,-
Hoofdlocatie multisite	basisbedrag €2.000,- plus €20,- per sublocatie	basisbedrag €2.500,- plus €25,- per sublocatie

IKB PSB

IKB PSB-deelnemers	Deelnemersbijdrage 2018	Deelnemersbijdrage 2019
Per certificaat voor:		
• Entbedrijven		
• Laadbedrijven		
• Plaagdierenbeheersingsbedrijven	€300,-	€475,-
• Ontsmettingsbedrijven		
• Reinigingsbedrijven		
Snavelbehandelingsbedrijven	€100,-	€475,-

Hoe is de verdeling over de verschillende schakels in de keten tot stand gekomen?

De verdeling over de verschillende schakels is tot stand gekomen na uitvoerig overleg met de vertegenwoordigers van LTO/NOP, NVP, COBK, ANEVEI en NEPLUVI. Ook zijn groepen pluimveehouders betrokken om samen te kijken naar de versterking van IKB, inclusief verhoging van kosten en deelnemersbijdragen.

Wat krijgen deelnemers er voor terug?

Het versterkte IKB streeft een hoger doel na, namelijk voedselveiligheid. Waar voorheen sprake was van een beperkte scope, vooral gericht op hygiëne (voor met name de beheersing van Salmonella), diergezondheid en -welzijn, tracering en informatie doorgifte in de keten, beslaat IKB vanaf 2019 een bredere scope en betere garanties voor afnemers. Dit gebeurt op zes thema's:

1. voedselveiligheid;
2. structuur, governance en acceptatie ketenborging.nl;
3. signalering en afhandeling van incidenten;
4. ondersteuning van IKB-deelnemers;
5. kwetsbaarheden en fraudebestendigheid IKB;
6. verbreding van toepassing en regulering.

Ga voor meer informatie naar www.ikbei.nl.

Waarom betalen IKB-deelnemers mee aan het professionaliseren van de organisatie?

De IKB's zijn van de Nederlandse pluimveevlees- en eierketen. Samen moeten we de organisatie professionaliseren om de afzet van pluimveeproducten zeker te stellen. Daar hebben alle schakels in de pluimveesector baat bij en wordt om die reden ook sectorbreed gedragen. Kortom, samen bouwen aan vertrouwen!

Wat is de Nederlandse pluimveesector zonder de IKB's?

Een sector zonder garanties van veilige voedselproducten, terwijl dat een must is om consumentenvertrouwen te hebben en te houden. Daarmee helpt IKB haar deelnemers aan de *licence to produce*. Bovendien dragen de IKB's zorg voor controlemogelijkheden bij het uitbreken van een crisis en zorgen zij voor een eenduidig geluid richting de overheid, inclusief de NVWA.